

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การศึกษาวิเคราะห์เรื่องกรรมในปรัชญาพุทธ
กับปรัชญาสังขยะ-โฆคะ

ชื่อผู้เขียน

นางศิริรัตน์ บุระเพชร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาปรัชญา

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ :

รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี นิลเกษ ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิงห์หน คาชาว กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ น้อย พงษ์สนธิ กรรมการ

บทคัดย่อ

จุดมุ่งหมายในการศึกษาวิเคราะห์ครั้งนี้ เพื่อให้ได้รับความรู้และ
ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักคำสอน เรื่องกรรมของปรัชญาสังขยะ-โฆคะ และ
ปรัชญาพุทธ ซึ่ง เป็นหลักคำสอนสำคัญประการหนึ่งของปรัชญาทั้งสองระบบ
นอกจากนี้ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบให้เห็น ความหมาย ขอบข่าย และราย
ละเอียดที่เหมือนกัน และต่างกันในหลักคำสอน เรื่องกรรมของปรัชญาทั้งสอง
ระบบอีกด้วย

จากการศึกษาวิเคราะห์พบว่า ปรัชญาทั้งสองระบบมีความเชื่อ
เรื่องกรรมในฐานะที่เป็นกฎแห่ง เหตุและผล และ เป็นกฎแห่งศีลธรรมอีกด้วย
ปรัชญาทั้งสองระบบมีความเชื่อในหลักกรรมเชื่อมโยงไปถึงการ เกิดใหม่ โภคะ

มีความเชื่อคล้ายคลึงกันว่า กรรมมีบทบาทสำคัญในการกำหนดสภาพชีวิตของมนุษย์ที่เวียนว่ายตายเกิดในสังสารวัฏ ความเป็นอยู่ของสัตว์ทั้งหมด ไม่ว่าจะ เป็นความสำเร็จ หรือล้มเหลวทุกอย่าง ขึ้นอยู่กับกรรมที่เราเคยกระทำไว้ใน อดีตและที่กำลังกระทำอยู่ในปัจจุบัน. อนาคตหรือภพชาติต่อไปจะมีสภาพชีวิต เป็นอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับการกระทำของแต่ละคนในอดีตและปัจจุบันรวมกัน

นั่นคือปรัชญาทั้ง 2 ระบบ ต่างก็มีความเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับ เกณฑ์วัดค่าความดีและความชั่ว หากดีก็ผลดีตอบแทน หากชั่วได้รับผลชั่วตอบแทน

ปรัชญาทั้งสองระบบมีความเห็นแตกต่างกันบางประการ ปรัชญา พุทธถือว่ากฎแห่งกรรมเป็นกฎที่เป็นอิสระ ไม่ขึ้นอยู่กับพระเจ้า (อิศวร) แต่ปรัชญาสางชยะ-โษคะ ถือว่าพระเจ้า เป็นเจ้าของกฎแห่งกรรม พระองค์อาจจะช่วยผู้มีความจงรักภักดีต่อพระองค์ บรรลุโรคะ ใต้ง่ายขึ้น ปรัชญาพุทธ เห็นว่าบุคคลต้องขึ้นอยู่กับกรรมหรือการกระทำของตน แต่ปรัชญา สางชยะ-โษคะ ถือว่าความเป็นอยู่ทุกอย่างของมนุษย์นั้น นอกจากจะขึ้นอยู่กับ กรรมของตนแล้ว ยังขึ้นอยู่กับพระเจ้าอีกด้วย. พระองค์ยังมีอิทธิพล

เหนือการกระทำของมนุษย์ ถึงแม้ว่าปรัชญาสางชยะ-โษคะจะไม่ให้ความสำคัญต่อพระเจ้า เป็นเจ้ามากนัก แต่ก็ยัง เชื่อถือในความมีอยู่ของพระเจ้า

จากการศึกษาวิเคราะห์ในเรื่องนี้ เราอาจจะกล่าวโดยสรุปได้ว่า คำสอนเรื่องกรรมในปรัชญาทั้งสองระบบนี้ มีความคล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ แต่ก็มีความแตกต่างกันในรายละเอียดบางประการ ดังกล่าวแล้วข้างต้น

10001

๓

THESIS TITLE **A CRITICAL STUDY OF KARMA IN
BUDDHIST AND SĀṆKHYA-YOGA
PHILOSOPHY**

AUTHOR **MS. SIRIRAT BHURANABHUN**

M.A. **PHILOSOPHY**

EXAMINING COMMITTEE :

ASSOC. PROF. DR. BOON NILAKET : CHAIRMAN
ASST. PROF. DR. SINGHATHON KAMZAO : MEMBER
ASST. PROF. NOI PONGSANIT : MEMBER

ABSTRACT

The purpose of this critical study was to find out the true concept of the doctrine of Karma, its meaning, points of similarities and differences in Buddhist and Sāṅkhya-Yoga philosophy.

The results of this critical study revealed that both philosophies agree on the point that the law of Karma is the law of cause and effect applied in morality. Both philosophies believe that Karma is the

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

cause of rebirth and agree that Karma has a dominant role in determining the nature and circumstances of human life. What a man will be whether in happiness or in suffering, in his present life, depends on what he did in the past and is doing at present. What he will be in the future, depends on the sorts of Karma accumulated in the past and the present.

However, it was found that both philosophies hold some different views in regard to the quality of Karma, and its function and some other details. For example, while Buddhism holds that all kinds of unwholesome deeds are not recommended, Sāṅkhya-Yoga holds that if they are in God's favour (Iśvara), Actions may be recommended. Besides, Buddhist philosophy maintains that the law of Karma exists by its own nature, it depends neither on God nor on others. But Sāṅkhya-Yoga holds that the law of Karma is the law determined by God (Iśvara). He is its Lord. God, however, is in favour of the aspirants who are devoted to him. He will fulfill the aspirant's desires and help them liberated. According to Buddhist philosophy what a man will face in life, depends on what he did both in the past and the present.

According to Sāṅkhya-Yoga philosophy, man depends on both his own Karma and the grace of God.

In short, it was found that the doctrine of Karma is accepted and regarded by both philosophies as the law of cause and effect and the law of morality, that plays a significant role in the universe and the human life. The difference was found only on some points of details not on the general aspects of the law of Karma.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved